Yükseköğretim Kalite Kurulu

KURUMSAL GERİ BİLDİRİM RAPORU

MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ

Değerlendirme Takımı

PROF. DR. SÜHEYDA ATALAY (TAKIM BAŞKANI)

PROF. DR. TÜRKMEN DERDİYOK (AKADEMİK DEĞERLENDİRİCİ)

PROF. DR. SÜLEYMAN DOĞAN (AKADEMİK DEĞERLENDİRİCİ)

PROF. DR. MÜGE KANUNİ ER (AKADEMİK DEĞERLENDİRİCİ)

FAKÜLTE SEKRETERİ ELİFE KARAKOÇ YAZICI (İDARİ DEĞERLENDİRİCİ)

GENEL SEKRETER SERDAR ÇÖP (İDARİ DEĞERLENDİRİCİ)

DİREN DOĞAN (ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRİCİ)

2019

1. KURUMSAL BİLGİLER

İletişim Bilgileri

Adres: Mardin Artuklu Üniversitesi Rektörlüğü

Telefon: 0 482 213 4002

Fax: 0 482 213 4004

E-mail: ahmetagirakca@artuklu.edu.tr

Web: www.artuklu.edu.tr

Tarihsel Gelişim

Mardin Artuklu Üniversitesi, 29.05.2007 tarih ve 26536 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5662 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilat Kanunu'nda ve Yükseköğretim Kurumları Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ekli Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 7. maddesine istinaden kurulmuştur. EK MADDE 87'de Mardin'de Mardin Artuklu Üniversitesi adıyla bir üniversite kurulması ve kuruluş kanunu ile birlikte;

a) Rektörlüğe bağlı olarak kurulan Fen-Edebiyat Fakültesi ile Dicle Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı iken adı ve bağlantısı değiştirilerek oluşturulan ve Rektörlüğe bağlanan Mühendislik-Mimarlık Fakültesi ile Güzel Sanatlar Fakültesi'nden,

b) Dicle Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı iken adı ve bağlantısı değiştirilerek oluşturulan ve Rektörlüğe bağlanan Sağlık Yüksekokulu'ndan,

c) Dicle Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı iken adı ve bağlantısı değiştirilerek oluşturulan ve Rektörlüğe bağlanan Meslek Yüksekokulu, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu ile Midyat Meslek Yüksekokulu'ndan,

ç) Rektörlüğe bağlı olarak kurulan Sosyal Bilimler Enstitüsü ile Fen Bilimleri Enstitüsü'nden oluştuğu belirtilmiştir.

Bu akademik birimlere 10 Aralık 2009 tarihinde Türkiye'nin ilk ve tek dil enstitüsü olan Türkiye'de Yaşayan Diller Enstitüsü, 01 Şubat 2010 tarihinde Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ve 29 Temmuz 2010 tarihinde Kızıltepe Meslek Yüksekokulu eklenmiştir. 05 Şubat 2010 tarihinde Fen-Edebiyat Fakültesi, Fen Fakültesi ve Edebiyat Fakültesi olarak iki fakülteye ayrılmış olup 2011 yılında İlahiyat Bilimleri (şimdiki ismiyle İslami İlimler) Fakültesi ile Nusaybin Meslek Yüksekokulu kurulmuştur. 2015 yılında Ziraat ve Doğa Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ile Yabancı Diller Yüksekokulu kurulmuştur.

Mezopotamya'nın en eski yerleşim yerlerinden biri olan Mardin ilinde kurulan Mardin Artuklu Üniversitesi, Türkiye'nin genç ve gelişmekte olan üniversiteleri arasında yer almaktadır. 2018-2019 eğitim öğretim yılı itibari ile Üniversite, eğitim-öğretim, araştırma ve uygulama faaliyetlerini; **8** Fakülte, **3** Yüksekokul, **8** Meslek Yüksekokulu, **3** Enstitü, **1** Devlet Konservatuarı ve **11** Araştırma

ve Uygulama Merkezi ile yürütmektedir.

Misyon;

Mardin Artuklu Üniversitesi'nin misyonu, "Kültür ve Medeniyet Alanlarında Sosyal Bilimler Üniversitesi Olarak Farklılaşma İçinde İşbirliği Yapabilmek ve Evrensel Zenginliklerin Buluşmasında Köprü Oluşturmak" şeklinde belirlenmiştir.

Vizyon;

Mardin Artuklu Üniversitesi'nin vizyonu, "Sosyal olayları araştırarak bilimsel bilgi üretmek, çözüm önerileri geliştirmek; politikalar önererek uygulanmasında ve izlenmesinde yer almak, toplum için etik ve estetik yargılar geliştirebilme duyarlılığına sahip başarılı bireyler yetiştirmek" şeklinde oluşturulmuştur.

Temel Değerler;

Mardin Artuklu Üniversitesi'nin temel değerleri,

- Bilimsel ve Evrensel Bilgi Üretmek,

- Evrensel, Ahlaki ve Manevi Değerlere Saygılı Olmak,

- Tarihi ve Kültürel Değerlere Sahip Çıkmak,

- Farklılıklara Karşı Hoşgörülü Olmak,

- Güvenirlik, Liyakat ve Etik Değerlere Bağlı Olmak,

- Sorunlara, Önerilere ve Beklentilere Duyarlılık Göstermek,

- Bütün Dinlere ve Dillere Eşit Yaklaşımda Bulunmak,

- Çağdaş Bilgi ve Teknolojilere Öncelik Vermek,

- Yönetimde Kalite ve Kurumsallaşmayı ilke edinmek,

- Kurumsal Risk Yönetim Anlayışını Benimsemek,

- Akademik Gelişim Sürecine Önem Vermek ve

- Mardin Artuklu Üniversitelilik Kimliğini Oluşturmak ve Korumak

şeklindedir.

Eğitim-Öğretim Hizmeti Sunan Birimler

Mardin Artuklu Üniversitesi, eğitim-öğretim faaliyetlerini 9 yerleşkede; Edebiyat, Mühendislik Mimarlık, İslami İlimler, Güzel Sanatlar, İktisadi ve İdari Bilimler, Turizm, Sağlık Bilimleri ve Fen Fakültelerinde, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Yabancı Dilleri Yüksekokulu ve Devlet Konservatuvarında, Mardin Meslek Yüksekokulu, Midyat Meslek Yüksekokulu, Kızıltepe Meslek Yüksekokulu, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Nusaybin Sağlık Hizmetleri Yüksekokulu,

Ömerli Meslek Yüksekokulu, Savur Meslek Yüksekokulu, Derik Meslek Yüksekokulu'nda ve Sosyal Bilimler, Fen Bilimleri ve Türkiye'de Yaşayan Diller Enstitüleri olmak üzere 3 eğitim enstitüsünde yürütmektedir.

Araştırma Faaliyetinin Yürütüldüğü Birimler

Mardin Artuklu Üniversitesi'nde; Merkezi Araştırma Laboratuvarı Uygulama ve Araştırma Merkezi, Uzaktan Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkezi, Kariyer Uygulama ve Araştırma Merkezi, Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi, Mardin Araştırmaları Araştırma ve Uygulama Merkezi, Küresel Toplumsal Cinsiyet Uygulama ve Araştırma Merkezi, Anlaşmazlık Çözümü ve Birlikte Yaşama Kültürü Uygulama ve Araştırma Merkezi, Kudüs ve Filistin Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi, Okul Öncesi Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi, Tohum Biyolojisi ve Genetik Uygulama ve Araştırma Merkezi, Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi olmak üzere 11 merkez bulunmaktadır.

Üniversitenin Organizasyonel Şeması

Üniversite Organizasyonel Yapısı ve Yönetsel Birimler 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa uygun olarak oluşturulmuştur.

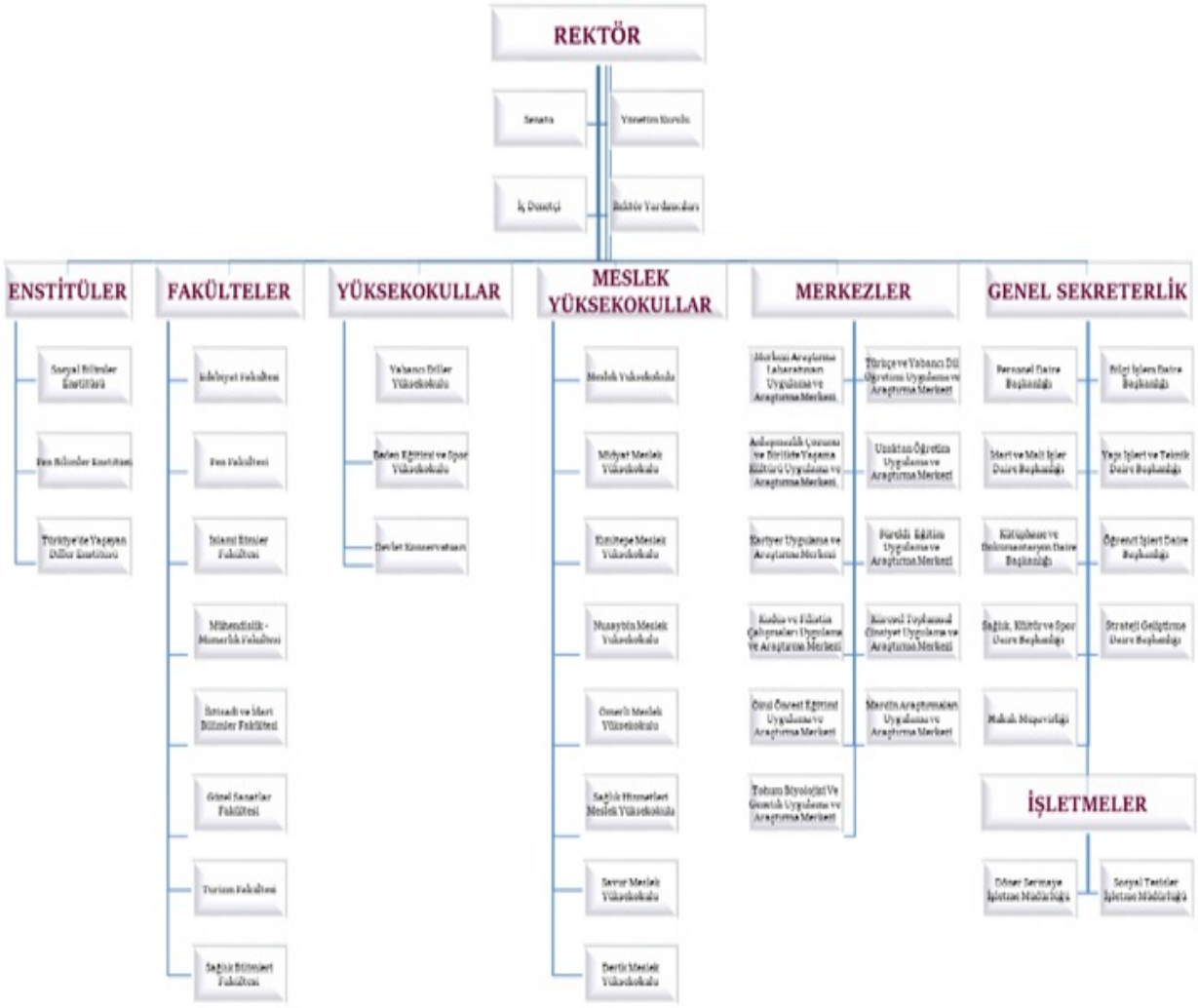

2. KALİTE GÜVENCESİ SİSTEMİ

1. Kalite Politikası

Mardin Artuklu Üniversitesi'nin birbirini takip eden beşer yıllık stratejik planlarının titizlikle hazırlanmış olması kurumun güçlü bir yanı olarak değerlendirilmiştir. Üç strateji alanı, altı stratejik amaç ve on beş hedefin yer aldığı stratejik planın yanı sıra kurum düzeyindeki başarının ölçülmesi için "Kurumsal Başarı Tanımı" yapılmıştır. Tanımlanan başarılara ulaşabilmek için belirlenmiş olan "Türkiye'deki bilimsel yayın performansında öğretim elemanı başına düşen bilimsel yayın sıralamasında ilk sırada yer almak", "ISI atıf veri tabanında yayın sıralamasında ilk 80 arasına girmek", "her yıl her akademik birimden en az beş makalenin Sosyal Bilimlerin en üst düzey endeksli bilimsel dergisine girmesini sağlamak" şeklindeki performans göstergelerinin ulaşılması güç hedefler olduğu değerlendirmesi yapılmıştır.

Stratejik planda 32 performans göstergesi bulunmakla birlikte, bunların içersinde anahtar performans göstergeleri şeklinde net bir ayırıma gidilmediği görülmüştür. Genel olarak performans göstergelerini izleme yöntemleri, periyodları ve sorumlu birimler belirtilmiştir.

Kurumda kalite politikasının ve kültürünün ana çerçevesini çizen Kalite Politika Belgesi'nin hazırlanmadığı ve ve Kalite El Kitabı ile ilgili bir çalışmanın yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kurumda stratejik planın hazırlanması çalışmalarına paydaş katılımının yeterli olmadığı gözlenmiştir.

Kurumda henüz bir program akreditasyon deneyiminin yaşanmadığı ve bu konuda herhangi bir girişimin olmadığı gözlenmiştir. Programlara uygun ulusal veya uluslararası akreditasyon ajanslarının belirlenerek bir yol haritasının oluşturulmasının kurumun kalite güvence sistemini güçlendirebileceği önerilmektedir.

Kurumun kendine özgü misyon farklılaşması kapsamında belirlemiş olduğu uluslararasılaşma politikası konusunda sınırlı uygulamaları bulunmaktadır. Edebiyat Fakültesi bünyesinde yer alan Arap Dili ve Edebiyatı, Fars Dili ve Edebiyatı, Süryani Dili ve Edebiyatı, Kürt Dili ve Edebiyatı bölümleri ile komşu ve diğer ülkelerle ortak ilmi araştırma, çalıştay, sempozyum ve kongreler düzenleyerek uluslararasılaşma sürecine katkıda bulunma hedeflenmektedir. İslami İlimler Fakültesi'nde tamamiyle Arapça öğretim yapılması da Üniversitenin uluslararasılaşma konusundaki diğer bir uygulamasıdır. Bu uygulamaların henüz bütüncül bir yapıya kavuşturulamadığı gözlenmiştir. Senato tarafından onaylanmış bir uluslararasılaşma politikasının olmaması iyileştirmeye açık bir yön olarak değerlendirilmiştir.

2. Yükseköğretim Kalite Komisyonlarının Görev, Sorumluluk ve Faaliyetleri

Kalite Komisyon üyelerinin çerçeve yönetmelikte belirtildiği şekilde oluşturulduğu ve idari destek yapısının da bulunduğu gözlenmiştir.

Kurumun Yükseköğretim Kalite Güvencesi, Yükseköğretim Kalite Yönetmeliği ve Kalite Komisyonlarının Görev, Sorumluluk ve Faaliyetleri kapsamında Senato tarafından kabul edilmiş ve

yayımlanmış kuruma has "Kurum Kalite Güvence Yönetmeliği/Yönergesi/Usul ve Esasları" bulunmamaktadır. Dolayısıyla kurumda tanımlı ve işleyen bir Kalite Güvence Sisteminin yerleştirilmesi için yapılan hazırlığın yeterli olmadığı anlaşılmaktadır.

Kalite güvencesinde en önemli husus; planlanan, ölçülen, kontrol edilip değerlendirilen ve her alanda alınan geri bildirimlerin tümünün sisteme yansıtılarak gerekli iyileştirmelerin yapılması ve çevrimin kapatılmasıdır. Kurumdaki tüm süreçlerde bu işleyişi yansıtmak üzere tanımlanmış PUKÖ döngülerinin olmadığı anlaşılmıştır.

Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı web sayfasında "Kalite Yönetimi" başlığı yer almaktadır, fakat bu başlık altındaki bilgilerin güncel olmadığı görülmüştür.

Kurumun üst yönetiminde Kalite Güvence Sistemi konusunda bir farkındalık olmasına rağmen Kalite Komisyonunun çalışmaları kapsamında iç ve dış paydaşların görüşlerinin alınmadığı ve bu görüşler doğrultusunda gerekli iyileştirmelerin yapılmadığı gözlenmiştir. Kalite Komisyonunun yürüttüğü çalışmalardan kurum içi ve kurum dışı paydaşların etkin bir şekilde bilgilendirilmesi için web sayfasındaki bilgilerin gözden geçirilmesinin ve kurumun kalite politikasının, farkındalığı ve yayılımı artırmak üzere, kolayca ulaşılabilir hale getirilmesinin ve kalite süreçlerine ait uygulamaların tüm paydaşların katılabileceği şekilde sistematik ve birimler bazında yaygınlaştırılmasının gerektiği anlaşılmıştır.

3. Paydaş Katılımı

İç ve dış paydaşların Kalite Güvence Sistemine ve karar alma süreçlerine katılımının ve katkısının sınırlı olduğu gözlenmiştir.

Paydaşların şikayet/öneri/memnuniyetlerini iletebilmeleri için oluşturulan mekanizmalarda birimlere göre farklılıklar olduğu ve Üniversite genelinde akademik, idari ve öğrenci memnuniyet anketlerinin düzenli olarak uygulanmadığı gözlenmiştir.

İç ve dış paydaşların karar alma ve daha sonra iyileştirme süreçlerine katılımı Üniversitenin geliştirilmeye yönelik bir yönü olarak değerlendirilmiştir. Öğrencilerin kurullarda temsiliyeti konusunda bir uygulamanın olmadığı da gözlenmiştir.

Mezunlarla ilişkilerin yönetilmesi amacıyla Kariyer Uygulama ve Araştırma Merkezi kurulmuştur. 2015 yılında çıkarılmış yönetmeliği mevcut olan merkezin daha aktif çalıştırılarak mezunların analizini yapmaması ve mezunların program iyileştirmeleri için görüşlerinin alınarak kalite güvence sistemine dahil edilmemesi kurumun gelişmeye açık bir yönü olarak değerlendirilmiştir.

Danışma kurullarının Kalite Güvence Sistemindeki rolüne ilişkin tanımlı süreçlerinin olmadığı gözlenmiştir.

3. EĞİTİM VE ÖĞRETİM

1. Programların Tasarımı ve Onayı

Kurumun stratejik planında tamamiyle eğitime ayrılmış bütünleşik bir stratejik amacı olmamasına rağmen farklı stratejik amaçların altında tanımlanmış hedefleri bulunmaktadır.

Program ve ders bilgi paketleri kurumun web sayfasında ilan edilmiştir. Program çıktılarının bazı programlarda Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ) ile ilişkilendirilmiş olduğu, fakat bunun bütün programlarda yapılmadığı gözlenmiştir. Programların paydaş katılımları ve görüşlerinden hareketle iyileştirilmesi için bir çevrim oluşturulmadığı gözlenmiştir.

Programların tasarımı ve güncellenmesini kapsayan tanımlı bir kılavuz olmamasına rağmen programların onayı için izlenen yolun 2547 sayılı Yükseköğretm Kanunu çerçevesinde gerçekleştirildiği gözlenmiştir.

Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Bölümü, Yaşayan Diller Bölümü ile Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda paydaş görüşlerinin alınarak geliştirilen programlar olmasına rağmen bu yaklaşımın Üniversite çapında yaygınlık kazanmaması gelişmeye açık bir yön olarak kaydedilmiştir.

Program çıktılarının ve ders öğrenme çıktılarının tanımlanarak birbiriyle ilişkilendirildiği, ders içi ve ders dışı etkinliklerin yer aldığı ve öğrenci işyükü kredilerinin programların pek çoğunda hesaplandığı gözlenmiştir. Bu hususların eksik olduğu programların gözden geçirilmesinin gereği ortaya çıkmıştır.

Bazı programlarda staj vb. uygulamalı eğitimlere ilişkin tanımlı süreçler bulunurken bazılarında ise bu süreçlerin tanımlanmadığı görülmüştür. Staj vb. kurum dışında yapılması gereken eğitimleri olan programların tümünde ilgili kuralların belirlenmesi önerilmektedir.

Değişim/hareketlilik programlarında ise akademik tanınmanın muafiyet şeklinde yapıldığı görülmüştür. Yurt dışında alınan derslerin notlarının da sisteme dahil edilmesini sağlayan düzenlemenin yapılmaması gelişmeye açık bir yön olarak değerlendirilmiştir.

2. Programların Sürekli İzlenmesi ve Güncellenmesi

Programlar ve derslerle ilgili paydaş geri bildirimlerini almak üzere kurulan mekanizmaların belirgin olmadığı, yalnızca bazı programlarda başarı istatistiklerinin hazırlandığı gözlenmiştir. Kurumun; misyon, vizyon ve hedefleri doğrultusunda programlarını güncellemek üzere kurduğu mekanizma örneklerinin bulunmaması konusu gelişmeye açık bir yön olarak belirlenmiştir.

Program ve ders öğrenme kazanımlarına ulaşılıp ulaşılmadığını izleyen mekanizmaların belirgin olmadığı gözlenmiştir. Tüm programlarda program çıktılarına ve ders öğrenme çıktılarına ne ölçüde ulaşıldığını belirlemek üzere ders dosyaları ve ilgili paydaşlardan alınan geri bildirimlerin kullanılmasını sağlayan çalışmaların başlatılması önerilmektedir.

Program izleme ve güncelleme çalışmalarının mezunların istihdam verilerinin dikkate alınarak yapıldığına dair bir mekanizmanın kurulmadığı gözlenmiştir. Tüm programlarda mezunların istihdam verilerinin ve geri bildirimlerinin dikkate alınarak eğitim amaçlarına ve program çıktılarına ulaşmadaki başarının ölçülmesine yönelik çalışmaların başlatılmasının kurum genelinde önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

3. Öğrenci Merkezli Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme

Kurumda, öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirmede kullanılan tanımlı süreçler, öğrencinin devamsızlığı veya sınava girmeyi engelleyen haklı ve geçerli nedenlerin oluşması durumunu kapsayan açık düzenlemeler, mezuniyet koşullarına dair düzenlemeler, uygulamalı eğitimlerin bazılarında ve

değişim/hareketlilik programlarında kullanılan tanımlı süreçler bulunmakla birlikte, kurumun öğrenme öğretme merkezli yapılanmasının ve Üniversite genelinde bütüncül bir öğrenci merkezli eğitim modelinin benimsediğine ve uygulanacağına dair ilan edilmiş eğitim politikasının ve öğrenci danışmanlık sisteminde kullanılan tanımlı süreçlerinin olmadığı gözlenmiştir. Öğrenci merkezli eğitim yapılandırılırken tüm programlarda ders öğrenme çıktılarının sağlanması ve bunların program çıktılarına ne ölçüde yansıtıldığının ölçülmesi ve değerlendirilmesinin yapılmasına yönelik bir sistem kurulması önemli bir alt yapı oluşturacaktır.

Üniversite genelinde öğrenci merkezli eğitimin yapılması için derslerde tek başına veya grup halinde yapılan ödev, sunum, proje, rapor ve bitirme tezi gibi öğrenme araçlarının çeşitlendirilmesi ve artırılmasının iyi bir başlangıç olacağı düşünülmektedir.

Farklı birimlere yapılan ziyaretlerde öğrenciler, derslere kayıtlanma sürecinde ve ihtiyaç hissettikleri anda akademik danışmanlarına kolayca ulaşarak destek alabildiklerini belirterek memnuniyetlerini dile getirmişlerdir. Ancak pratikte sorunsuz olarak gerçekleştirilen bu uygulamaların bir yönerge veya kılavuza dayalı olarak yapılmadığı gözlenmiştir. Akademik danışmanlık ile ilgili kuralların tanımlı olmaması iyileştirmeye açık bir yön olarak dikkat çekmiştir.

4. Öğrencinin Kabulü ve Gelişimi, Tanıma ve Sertifikalandırma

Merkezi yerleştirmeyle gelen öğrenci grupları dışında kalan yatay geçiş, yabancı uyruklu öğrenci sınavı (YÖS), çift ana dal programı (ÇAP), yan dal öğrenci kabullerinde uygulanan kriterlerle ilgili tanımlı süreçler bulunmaktadır. Eğitim kurumları dışında kazanılan bilgi, beceri ve yetkinliklerin (non-formal ve informal öğrenmeler) tanınması kapsamında yabancı dil yeterlililiği muafiyeti haricinde bir uygulamanın bulunmaması gözlenmiştir. Konunun değerlendirilmesi önerilmektedir.

5. Eğitim-Öğretim Kadrosu

Mardin Artuklu Üniversitesine öğretim elemanları, "Öğretim Üyesi Dışındaki Öğretim Elemanı Kadrolarına Yapılacak Atamalarda Uygulanacak Merkezi Sınav ile Giriş Sınavlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" ve "Öğretim Üyeliğine Yükseltilme ve Atanma Yönetmeliği" çerçevesinde istihdam edilmektedir. Ayrıca, "Mardin Artuklu Üniversitesi Akademik Yükselme ve Atama Esasları" 15/04/2019-2987 tarih ve sayı ile YÖK tarafından onaylanmış ve yürürlüğe girmiştir. Söz konusu tarihten sonra yapılan atamalarda ayrıca belirlenen kriterler esas alınarak akademik atama ve yükseltmeler yapılmaktadır. Akademik kadronun, eğitim-öğretim performansını izlemek üzere tüm kurumda geçerli olan tanımlı bir süreç bulunmamaktadır. Bazı lisans ve ön lisans programlarında bu değerlendirme yapılmaktadır.

Kuruma dışarıdan ders vermek üzere görevlendirilecek veya davet edilecek kişilerin seçimine ilişkin bir yönerge saha ziyareti esnasında sunulmuştur. Yönergenin kolayca ulaşılabilecek şekilde web sayfasında yayımlanmaması iyileştirmeye açık bir yön olarak değerlendirilmiştir.

Birimlerde öğretim üyeleri ile yapılan görüşmelerde, eğiticilerin mesleki gelişimlerini sürdürmek amacıyla yurt içi ve yurt dışı bilimsel aktivitelere katılımında son yıllarda kurumun verdiği desteğin yeterli olmadığı belirtilmiştir. Kurumda eğiticilerin eğitimi ve mesleki gelişimlerini sürdürmeleri için destek mekanizmalarının kurulması gerektiği dikkati çekmektedir.

6. Öğrenme Kaynakları, Erişilebilirlik ve Destekler

Üniversitenin öğrenci topluluklarına ilişkin yönerge, tüzük ve formları tanımlanmıştır ve 29 tane topluluğun varlığı tespit edilmiştir. Saha ziyareti esnasında, tanımlı süreçleri bulunan toplulukların, mali kaynaklara ilişkin yeterli bütçelerinin bulunmadığı öğrenciler tarafından ifade edilmiştir. Birçok birimde Engelli Üniversite standartlarına ilişkin düzenlemeler bulunmaktadır. Bu çalışmaların yaygınlaştırılması sürdürülmektedir.

Bütçede öğrencilere yönelik hizmet giderlerinin dağılımının 2547 sayılı Kanun'un 46. ve 47. maddelerinde yer alan hususlara göre gerçekleştirildiği görülmüştür.

Üniversitenin fiziki alt yapısının yeterli olduğu, yeni ve modern bir kütüphanesi bulunduğu gözlenmiştir. Uzaktan erişim, veri tabanı, açık erişim ve katalog tarama gibi imkanları olan kütüphanede öğrencilere ve akademisyenlere ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde kitap ve süreli yayınların sayılarının arttırılması için destek sağlanmaktadır. Bununla birlikte, bazı birimlerde ve yurtlarda alt yapı sorunları olduğu, bakım ve onarım ihtiyacı bulunduğu gözlenmiştir.

Saha ziyaretinde, öğrencilerle yapılan görüşmelerde öğrencilere yönelik sağlık, barınma, ulaşım, rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin sınırlı olduğu dile getirilmiştir. Ana kampus ve kampus dışındaki birimlerin öğrencileri kafeterya hizmetlerinin olmadığını; su, içecek ve yiyecek gibi ihtiyaçlarını karşılamakta zorlandıklarını belirtmişlerdir.

Öğrencilere yönelik sosyal ve kültürel etkinliklerin yeterli olmadığı ve öğrenci topluluklarının etkinliklerinin duyurulmasının yeterince yapılmadığı öğrenciler tarafından ifade edilmiştir.

4. ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME

1. Kurumun Araştırma Stratejisi ve Hedefleri

Kuruma ait araştırma geliştirme politikası stratejik alan 1 ve stratejik alan 2 içindeki stratejik amaçlarla ifade edilmiştir. Bu amaçlar; 1) Üniversitenin sosyal bilimler alanında akademik gelişimini sürdürerek araştrma proje ve yayınlarla bilimsel bilgi üretiminde söz sahibi olmak, 2) kültür ve medeniyet zenginliklerinin evrensel kavşakta buluşmasına katkı sağlamak için akademik kaynakları en iyi şekilde kullanarak çözüm önerileri ve politikalar üretmek, 3) araştırmacı niteliğine sahip, sosyal becerileri gelişmiş, farklılıklara olumlu yaklaşan özgüveni yüksek bireyler yetiştirmek, 4) dünyadaki sosyal bilimler alanındaki akademik çalışmaları takip ve analiz ederek sosyal bilimler alanında yeni bilgiler üreterek alanın gelişmesine ciddi anlamda katkı sağlamak şeklindedir.

Üniversite, sosyal bilimler alanında uzmanlaşma vizyonu çerçevesinde, öncelikli olarak bölgesel kalkınma (turizm, ziraat, kültürel miras) yerel kültürel birikim ile ilgili çalışmalara önem vermektedir. Üniversitelerin bölgesel kalkınma odaklı misyon farklılaşması ve ihtisaslaşması çalışması kapsamında Üniversitenin Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'na (YÖK) bir başvurusunun olması olumlu olarak değerlendirilmiştir.

Lisansüstü düzeydeki araştırmalar sürecini enstitüler yönetmekte, yine Üniversitedeki tüm araştırmalar için BAP Koordinatörlüğü tarafından örgütlenme ve işlemler yapılmaktadır.

Kurum içindeki kaynakların sosyo kültürel dokuya uygun olarak tohumculuk, taş işlemeciliği ve telkâri alanlarında projelere tahsis edilmesi için kriterler mevcut olmasına rağmen toplumsal katkıya yönelik performans göstergelerinde bu hususa ait bir değerlendirmenin olmadığı görülmüştür.

Mardin Artuklu Üniversitesi'nin araştırmaya ayırdığı tek mali kaynak BAP'tır ve kaynağın kullanımı konusunda BAP yönetmeliği bulunmaktadır. Ancak BAP'ın kaynağını oluşturan Döner Sermaye imkanlarının sınırlı olması nedeniyle son yılarda öğretim üyelerinin proje başvurularının karşılanmadığı birim ziyaretlerinde belirtilmiştir. Kaynak kısıtlı olsa bile teşvik için belirgin ve şeffaf mekanizmaların kurulması önerilmektedir.

2. Kurumun Araştırma Kaynakları

2018 yılında gıda, ziraat, yakıt ve sağlık alanlarında analizler yapmak üzere kurulmuş olan 1100 m^2'lik Merkezi Araştırma Laboratuvarı Uygulama ve Araştırma Merkezinin kurulmuş olması, çalışmalarını artan bir ivmeyle sürdürüyor olması ve analizleri akredite ettirmek için hazırlığa başlanması olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmiştir.

Uygulama ve Araştırma Merkezlerinin kurumun araştırma politikaları ile uyumlu olarak kurulmasının Üniversitenin güçlü bir yönü olarak değerlendirilmiştir.

Üniversitenin araştırma-geliştirme bütçesinin (BAP bütçesinin) sınırlı olduğu ve dış kaynaklara yönelme konusunda kurumda motivasyonun yüksek olmadığı görülmüştür.

BAP tarafından desteklenen projelerin genel olarak Üniversitenin araştırma politikasına uygun olduğu, ancak destek miktarının sınırlı olduğu görülmüştür. Araştırma-Geliştirmede kurumsal yetkinlik alanlarının henüz netleşmemiş olduğu gözlenmiştir.

Kurumun Dicle Kalkınma Ajansı (DİKA), Mardin Organize Sanayi Bölgesi, Mardin Ticaret ve Sanayi Odası gibi paydaşlarıyla proje yapmaya yönelik çabalarının olduğu, ancak somut çıktıların henüz yeterli düzeyde olmadığı görülmüştür.

3. Kurumun Araştırma Kadrosu

Eğitim-Öğretim başlığında açıklandığı gibi Mardin Artuklu Üniversitesine öğretim elemanları, "Öğretim Üyesi Dışındaki Öğretim Elemanı Kadrolarına Yapılacak Atamalarda Uygulanacak Merkezi Sınav ile Giriş Sınavlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" ve "Öğretim Üyeliğine Yükseltilme ve Atanma Yönetmeliği" çerçevesinde istihdam edilmektedir. Ayrıca, "Mardin Artuklu Üniversitesi Akademik Yükselme ve Atama Esasları" çerçevesinde, belirlenen kriterler esas alınarak akademik atama ve yükseltmeler yapılmaktadır. Mevcut durumda öğretim üyeliğine yükseltilme ve atanma ölçütlerinde, Ar-Ge hedeflerinden ziyade eğitim-öğretim hedeflerinin gözetildiği gözlenmiştir.

Akademik personelin araştırma-geliştirme performansını izlemek üzere tanımlı bir süreç olarak sadece geçerli "Akademik Teşvik Ödeneği Yönetmeliği"nin kullanıldığı, üniversite düzeyinde bir izleme mekanizması olmadığı görülmüştür. Bu husus geliştirilmeye açık bir yön olarak değerlendirilmiştir.

4. Kurumun Araştırma Performansının İzlenmesi ve İyileştirilmesi

Kurumun araştırma-geliştirme hedeflerine ulaşıp ulaşmadığını izlemek üzere kullandığı sistem; desteklenmiş projelerin sonuçlarını içeren yayınlar, bu yayınların tarandığı indeksler ve bu yayınlara yapılan atıflar yoluyla değerlendirilmesine dayanmaktadır.

Mardin Artuklu Üniversitesi, araştırma-geliştirme süreçlerini aşağıda belirtilen yedi başlık altında belirlemiş olduğu performans göstergeleri ile izlemektedir:

- Öğretim Üyesi Başına Yayın Oranları,
- Atıf Oranları,
- Desteklenen Projelerin Dağılımı,
- Bilimsel Çalışma Gruplarının Sayısı,
- Patent Belgesi Sayısı,
- Faydalı Model/Endüstriyel Tasarım Belgesi Sayısı,
- Ödül.

Üniversite bünyesindeki merkezlerin ve birimlerin araştırma-geliştirmeye yönelik yıllık öz değerlendirme raporlarının olmadığı gözlenmiştir. Bu kapsamda, bir iyileştirme yapılması önerilmektedir.

Araştırma-Geliştirme faaliyetleri ve projelerle ilgili paydaş geri bildirimlerini almak için kullanılan mekanizmaların (belge, doküman, anket, form vb.) listesi ve örneklerine rastlanmamıştır.

5. YÖNETİM SİSTEMİ

1. Yönetim ve İdari Birimlerin Yapısı

Kurumun yönetim ve idari alanlarla ilgili politikası ve stratejik hedefleri; stratejik alan başlığı altında kurumsal denetim ve kontrol sistemini kurmak, uygulamaya koymak ile sürdürülebilirliği sağlamak, teknolojik ve fiziki altyapıyı iyileştirmek, sürekliliği sağlamak ve modern bir yerleşkeye sahip olmak amaçları şeklinde belirlenmiştir. Bu amaçlar için dört hedef oluşturulmuştur.

Kurumun yönetim ve idari yapısı 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile ilgili diğer yasa-yönetmelikler çerçevesinde oluşturulmuştur.

Kurum iç kontrol standartlarına uyum eylem planı 2009 yılından itibaren hazırlanmaktadır. Bütünleşik yönetim sistemine yönelik geçiş çalışmaları ise uygulanmaktadır.

Kurumda idari personelin işe alınması KPSS çerçevesinde yapılmaktadır. 657 sayılı Kanun'un mutat hükümleri uygulanmaktadır. İdari personelin görevde yükselme ve unvan değişiklikleri sınavlarının; 2011, 2015 ve 2019 yıllarında yapıldığı tespit edilmiştir.

Kurumun yöneticilerinin liderlik özelliklerini ve yetkinliklerini ölçmek, izlemek ve geliştirmek için kullandığı performans değerlendirme sistemi bulunmamaktadır.

Süreç Yönetimi El Kitabı çalışmaları başlatılmıştır ve devam ettirilmektedir.

2. Kaynakların Yönetimi

Kurumun insan kaynakları politikası bulunmamakla birlikte, Stratejik Planda insan kaynakları yönetim sistemini kurmak, geliştirmek ve sürdürülebilirliğini sağlamak hedef olarak ifade edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Bütçe Kanunları ile Yüksek Planlama Kurulu, Kalkınma Bakanlığı (GAP eylem planı çerçevesinde) ve Maliye Bakanlığı koordinasyonu çerçevesinde planlanmaktadır.

Aday memurlar için hizmet içi eğitim yapılmakta ve memurların kendi alanlarına yönelik ihtisas eğitimleri için de ayrıca kurum içi ve kurum dışı eğitimlere katılmaları sağlanmaktadır. Ek olarak yöneticilerin (daire başkanları, şube müdürleri, şef) eğitimleri için de dışarıdan hizmet sağlanmaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun, ikincil mevzuatı olan "Taşınır Mal Yönetmeliği" ve "Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik" aracılığıyla gerçekleştirildiği görülmüştür.

İdari personelin performanslarının değerlendirilmesinde kullanılan sistem ve tanımlı süreçlere rastlanmamıştır.

3. Bilgi Yönetimi Sistemi

Kurumun bilgi yönetimi politikası bulunmamakla birlikte, yönetsel ve operasyonel faaliyetlerini gerçekleştirmek, takip etmek ve raporlamak amacıyla Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS), Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM), Öğrenci Bilgi Sistemi (OBS) ile diğer yazılımların mevcut olduğu gözlenmiştir.

Kurumsal bilginin (performans göstergeleri, yönetmelikler, yönergeler, değerlendirme raporları vb.) elde edilmesi, kayıt edilmesi, güncellenmesi ve paylaşılmasında tanımlı süreçler ve uygulamalar bulunmamaktadır.

4. Kurum Dışından Tedarik Edilen Hizmetlerin Kalitesi

Kurum, Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın Elektronik Bütçeden yola çıkarak mal ve hizmet alımlarını gerçekleştirmektedir. Bu mal ve hizmet alımları E-KAP (Elektronik Kamu Alım Platformu) üzerinden yapılmakta olup MYS (Muhasebat Yönetim Sistemi) kullanılarak ilgili harcamaların ödemeleri yapılmaktadır. Kurum, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 4735 sayılı Sözleşme Kanunlarını kullanarak mal ve hizmet alımlarını gerçekleştirmektedir. Belirli bir tedarikçi listesi olmamakla birlikte, ihalelerin web sayfasında ilan edilmesi ve Türkiye'nin her yerindeki firmalar tarafından katılımın sağlanabilmesi olumlu bir uygulama olarak görülmüştür.

Tedarikçilerin performansını değerlendirmek üzere tanımlı süreçler bulunmamaktadır.

5. Yönetimin Etkinliği ve Hesap Verebilirliği, Kamuoyunu Bilgilendirme

Kurumun kamuya açık bulunan web sayfasında "Almanak" adlı sekme altında kuruma ait tüm bilgiler paydaşlara duyurulmaktadır.

Kurum tarafından alınan kararların (yönetim kurulu, senato, danışma kurulu kararları) şeffaflık çerçevesinde Üniversite web sitesinde yayınlanmaması geliştirmeye açık bir yön olarak değerlendirilmektedir.

Web sayfasında yer alan bilgilerin çoğunun güncel olmadığı görülmüştür. Kullanıcı dostu bir web sayfasının hazırlanması önerilmektedir.

6. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Mardin Artuklu Üniversitesi; stratejik planlama çalışmalarını titizlikle yerine getirmiş, çalışanlarının aidiyet duygusu yüksek, üniversite öğretim elemanlarının kendi aralarında ve öğrenciler ile iletişimi güçlü, öğrencilerin birim yöneticilerine kolaylıkla ulaşabildiği, bölgeye özgü çözümler üretmek için yüksek motivasyonu olan, genç ve gelişmeye açık bir üniversite olarak değerlendirilmiştir.

Üniversiteyle ilgili güçlü yönler ve gelişmeye açık yönler ana başlıklar altında aşağıdaki şekilde sıralanabilir.

2. Kalite Güvencesi Sistemi

Güçlü Yönler

- Kurumun birbirini takip eden beşer yıllık stratejik planlarının yapılmış olması,
- Merkezi Araştırma Laboratuvarı Uygulama ve Araştırma Merkezinin akreditasyon çalışmalarına ilişkin hazırlıklara başlamış olması.

Geliştirmeye Açık Yönler

- Kalite Politika Belgesinin olmaması,
- Kalite Güvence Sisteminin henüz kurulmamış olması,
- Kalite kültürünün tabana yayılmamış olması,
- Kurumda iç ve dış paydaşların karar alma ve iyileştirme süreçlerine yeterince katılmaması,
- Program akreditasyonu konusunda girişimin bulunmaması,
- Eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme ve yönetim süreçlerinde tanımlı PUKÖ döngülerinin bulunmaması şeklinde tespit edilmiştir.

3. Eğitim ve Öğretim

Güçlü Yönler

- Bologna bilgi paketinin büyük ölçüde tamamlanmış olması,
- Turizm Fakültesi, Yaşayan Diller Bölümü ile Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu programlarının paydaş katılımı ile tasarlanması,
- Bazı programların program çıktılarının TYYÇ ve alan yeterlilikleri ile ilişkilendirilmiş olması,
- Fiziki imkanları yeterli olan Kütüphanenin hizmete girmiş olması,
- Henüz yürürlüğe girmiş olmakla birlikte, eğitim-öğretim kadrosunun atanma ve yükseltme kriterlerinin belirlenmiş olması,
- Merkezi yerleştirmeyle gelen öğrenci grupları dışında kalan yatay geçiş, yabancı uyruklu öğrenci sınavı (YÖS), çift ana dal programı (ÇAP), yan dal öğrenci kabullerinde uygulanan

kriterlerle ilgili tanımlı süreçlerin bulunması,
- Öğretim Üyeliğine yükseltilme ve atanma ölçütlerinde, Ar-Ge hedeflerinden ziyade eğitim-öğretim hedeflerinin gözetilmesi**.**

Geliştirmeye Açık Yönler

- Eğitim-öğretim süreçlerine ait PUKÖ döngülerinin bulunmaması,
- Program ve ders öğrenme kazanımlarına ulaşılıp ulaşılmadığını izleyen mekanizmaların belirgin olmaması,
- Program izleme ve güncelleme çalışmalarının mezunların istihdam verilerinin dikkate alınarak yapıldığına dair bir mekanizmanın kurulmamış olması,
- Non-formal ve informal öğrenmelerin tanınmasına ilişkin süreçlerin bulunmaması,
- Akademik danışmanlık sistemine ilişkin tanımlı süreçlerin bulunmaması,
- Üniversite genelinde bütüncül bir öğrenci merkezli eğitim modelinin benimsendiğine ve uygulanacağına dair eğitim politikasının ilan edilmemiş olması,
- Öğrencilere yönelik sağlık, barınma, ulaşım, rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin sınırlı olması

şeklinde gözlenmiştir.

4. Araştırma ve Geliştirme

Güçlü Yönler

- Üniversitede, sosyal bilimler alanında uzmanlaşma vizyonu çerçevesinde Turizm, Ziraat ve Kültürel Miras konularında araştırmalara önem verilmesi,
- Üniversitedeki araştırmacıların ve bölgenin ihtiyaçlarına cevap vermek üzere merkezi bir laboratuvarın kurulmuş olması,
- Araştırma ve uygulama merkezlerinin Üniversitenin önceliklerine uygun olarak çeşitlendirilerek kurulmuş olması,
- Bölgede işbirliğine açık kurum ve kuruluşların bulunması,
- Araştırma alanlarına ilişkin yüksek lisans programlarının açılmış olması.

Geliştirmeye Açık Yönler

- Araştırma süreçlerine ait PUKÖ döngülerinin bulunmaması,
- Üniversitenin araştırma-geliştirme bütçesinin (BAP bütçesinin) sınırlı olduğu ve dış kaynaklara yönelme konusunda öğretim elemanlarının motivasyonunun güçlü olmaması,
- Üniversitenin öğretim üyelerinin proje başvurularını teşvik eden belirgin mekanizmalarının olmaması,
- Öğretim üyeliğine yükseltilme ve atanma ölçütlerinde, Ar-Ge hedeflerinden ziyade eğitim-öğretim hedeflerinin gözetilmesi,
- Araştırma-Geliştirme faaliyetleri ve projelerle ilgili paydaş geri bildirimlerini almak için kullanılan mekanizmaların (belge, doküman, anket, form vb.) listesi ve örneklerinin bulunmaması,
- Öğretim elemanlarına kongre, konferans vb. katılım desteklerinin yeterli miktarda verilememesi

olarak gözlenmiştir.

5. Yönetim Sistemi

Güçlü Yönler

- İdari personelin aidiyet duygusu ve memnuniyet düzeyinin yüksek olması,
- 2018-2022 Stratejik Planının titizlikle hazırlanmış olması,
- Belirli bir tedarikçi listesi olmamakla birlikte, ihalelerin web sayfasında ilan edilmesi ve Türkiye'nin her yerindeki firmalar tarafından katılım sağlanabilmesi,
- Aday memurlar için hizmet içi eğitim yapılması ve memurların kendi alanlarına yönelik ihtisas eğitimleri için de ayrıca kurum içi ve kurum dışı eğitimlere katılmalarının sağlanması.

Geliştirmeye Açık Yönler

- İdari personelin performans değerlendirme sisteminin bulunmaması,
- İş akışlarının ve süreç el kitaplarının henüz hazırlanmamış olması,
- Tedarikçi performans sisteminin bulunmaması,
- Kullanıcı dostu, güncel bir web sayfasının bulunmaması

olarak değerlendirilmiştir.